ROMÂNIA ÎN AL DOILEA RĂZBOI MONDIAL

Regimul antonescian (1940-1944)

6 septembrie 1940 - în fruntea guvernului a fost numit generalul (1941: mareșal) Ion Antonescu (1940-1944), naționalist și adept al unui regim autoritar, iar Carol al II-lea a abdicat și a părăsit țara.
14 septembrie 1940 - cooptarea legionarilor la guvernare ⇒ România: stat național-legionar.
23 noiembrie 1940 - România a aderat la Pactul Tripartit, format din Germania, Italia și Japonia.
21-23 ianuarie 1941 - rebeliunea legionară: în urma acumulării de neînțelegeri între cele două grupări, cauzate de excesele politice ale legionarilor (asasinarea lui Nicolae Iorga și a lui Virgil Madgearu) ⇒ eliminarea legionarilor și impunerea dictaturii militare antonesciene (1941-1944).

BDICAREA REGELUI CAROL

EN. ION ANTONESCU ARE DEPLINE PUTERI PENTRU CONDUCEREA STAT

RAIASCĂ

S. REGELE MIHAI I

SĂ PO

UNI

LA D

„ACTIUNEA"

BDICAREA

EGELUI CAROL II

Abdicarea regelui Carol al II-lea în ziarele vremii (6 septembrie 1940)

Proclamarea statului național-legionar (București, 14 septembrie 1940)

Rebeliunea legionară (21-23 ianuarie 1941) - colaj

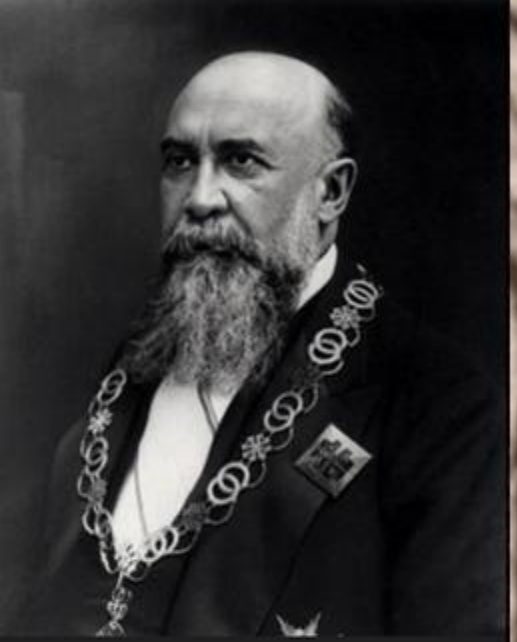

Nicolae Iorga

Virgil Madgearu

Sinagogă din București distrusă de legionari în timpul rebeliunii (23 ianuarie 1941)

De la războiul din Est la campania din Vest

22 iunie 1941 - *Operațiunea Barbarossa*: România a atacat U.R.S.S., alături de Germania, *„în speranța readucerii în hotarele țării a Basarabiei, Bucovinei de Nord și a Ținutului Herței”*.

22 iunie-26 iulie 1941 - armata română a eliberat teritoriul Basarabiei și nordul Bucovinei.

17-19 iulie 1941 - în speranța anulării Dictatului de la Viena (1940), Antonescu a acceptat cererea lui Hitler de continuare a războiului dincolo de Nistru ⇒ declanșarea conflictului cu Aliații.

1941-1944 - România a administrat teritoriul dintre Nistru și Bug, Transnistria.

1942-1943 - armata română, alături de cea germană, a cucerit Peninsula Crimeea (1941-1942), a participat la luptele din Kuban, Munții Caucaz, Cotul Donului (1942) și Stalingrad (1942-1943).

1943 - în contextul înfrângerilor suferite de Axă, România a inițiat discuții secrete cu Aliații ⇒ negocierile au eșuat deoarece Aliații au cerut capitularea necondiționată a României.

1 august 1943 - *Operațiunea Tidal Wave*: la Ploiești, bombardament aerian al S.U.A. asupra rafinăriilor de petrol, cu scopul de a opri livrările de petrol românesc către Germania.

4 aprilie 1944 - în București, bombardamente Aliate asupra obiectivelor de cale ferată și petroliere.

Guvernământul-general al Poloniei
Slovacia
Banska Bystrica
Uzhgorod
Nistru
Stanislawow
Kamenets-Podolski
Mogilev-Podolski
Vapniarka
Vinnitsa
Bug
U.R.S.S.
Cernăuți
Edineți
Sighetu Marmației
Dorohoi
Satu Mare
Nord-vestul Transilvaniei - anexat de Ungaria (1940)
Tisa
Debrețin
Budapesta
Prut
Nistru
Iași
Chișinău
Oradea
Dej
Bistrița
Cluj
Târgu-Mureș
Ungaria
Odesa
Basarabia - anexată de U.R.S.S. (1940)
Timișoara
Marea Neagră
Dunărea
Croația
Belgrad
România
București
Kladovo
Cadrilaterul - anexat de Bulgaria (1940)
Serbia (ocupată de Germania)
Vidin
Dunărea
Lom
Bulgaria
România (1941)
Granițele statului în anul 1933
Granițele statului în anul 1941

OSTAȘI, VĂ ORDON:

TRECEȚI PRUTUL!

„Azi, a sosit ceasul celei mai sfinte lupte, lupta drepturilor strămoșești și a bisericii, lupta pentru vetrele și altarele românești de totdeauna.

OSTAȘI, VĂ ORDON: TRECEȚI PRUTUL!

Înainte. Să luptați pentru gloria Neamului; Să muriți pentru vatra părinților și a copiilor voștri; Să cinstiți prin vitejia voastră amintirea lui Mihai Vodă și a lui Ștefan cel Mare, a martirilor și eroilor căzuți în pământul veșniciei noastre cu gândul țintă la Dumnezeu; Să luptați pentru dezrobirea fraților noștri, a Basarabiei și Bucovinei, pentru cinstirea bisericilor, a vieții și a căminurilor batjocorite de păgâni cotropitori; Să luptați pentru a ne răzbuna umilirea și nedreptatea. V-o cere Neamul, Regele și Generalul Vostru.”

ION ANTONESCU

Ordinul de zi către Armată al Domnului General Ion Antonescu, Conducătorul Statului Român și Președintele Consiliului de Miniștri

*„**OSTAȘI,***

V-am făgăduit din prima zi a noii Domnii și a luptei mele naționale să vă duc la biruință.

Să șterg pata de dezonoare din cartea Neamului și umbra de umilire de pe fruntea și epoleții voștri.

Azi a sosit ceasul celei mai sfinte lupte, lupta drepturilor strămoșești și a bisericii, lupta pentru vetrele și altarele românești de totdeauna.

OSTAȘI,

Vă ordon:

Treceți Prutul!

Zdrobiți vrăjmașii din răsărit și miazănoapte.

Dezrobiți din jugul roșu al bolșevismului pe frații noștri cotropiți.

Reîmpliniți în trupul țării glia străbună a Basarabilor și codrii voievodali ai Bucovinei, ogoarele și plaiurile voastre.

OSTAȘI,

Plecați azi pe drumul biruințelor lui Ștefan cel Mare ca să cuprindeți cu jertfa voastră ceea ce au supus strămoșii noștri cu lupta lor.

Înainte.

Fiți mândri că veacurile ne-au lăsat aici straja dreptății și zid de cetate creștină.

Fiți vrednici de trecutul românesc.

OSTAȘI,

Veți lupta cot la cot, suflet de suflet, lângă cea mai puternică și glorioasă armată a lumii.

Îndrăzniți să vă măsurați vitejia și să vă dovediți mândria camarazilor nostri.

Ei luptă pe pământul moldovean, pentru granițele noastre și pentru dreptatea lumii.

Fiți vrednici de cinstea pe care v-a făcut-o istoria, Armata Marelui Reich și neîntrecutul ei comandant, Adolf Hitler.

OSTAȘI,

Înainte.

Să luptați pentru gloria Neamului;

Să muriți pentru vatra părinților și a copiilor voștri;

Să cinstiți prin vitejia voastră amintirea lui Mihai Vodă și a lui Ștefan cel Mare, a martirilor și eroilor căzuți în pământul veșniciei noastre cu gândul țintă la Dumnezeu;

Să luptați pentru dezrobirea fraților noștri, a Basarabiei și Bucovinei, pentru cinstirea bisericilor, a vieții și a căminurilor batjocorite de păgâni cotropitori;

Să luptați pentru a ne răzbuna umilirea și nedreptatea.

V-o cere Neamul, Regele și Generalul Vostru.

OSTAȘI,

Izbânda va fi a noastră.

La luptă.

Cu Dumnezeu înainte!”

General Ion Antonescu, 22 iunie 1941

Harta administrativă a României în 1942-1944
Frontieră de stat
Limită de Guvernământ
Limită de circumscripţie administrativă
Limită de judeţ
NEAMŢ Nume de judeţ
Capitala României, municipiu reşedinţă de judeţ
Municipiu reşedinţă de judeţ
Oraş reşedinţă de judeţ
Odessa Reşedinţă de Guvernământ
Sibiu Bacău Reşedinţă de circumscripţie administrativă
GUVERNĂMÂNTUL GENERAL AL POLONIEI
REICHSKOMMISSARIATUL UCRAINEI
UNGARIA
SERBIA
BULGARIA
Marea Neagră
GUVERNĂMÂNTUL BUCOVINEI
GUVERNĂMÂNTUL TRANSNISTRIEI
GUVERNĂMÂNTUL BASARABIEI
CERNĂUŢI
Cernăuţi
HOTIN
Hotin
STOROJINEŢ
Storojineţ
DOROHOI
Dorohoi
RĂDĂUŢI
Rădăuţi
SUCEAVA
Suceava
Botoşani
BOTOŞANI
CÂMPULUNG
Câmpulung Moldovenesc
Fălticeni
BAIA
MOGHILĂU
Moghilău
TULCIN
Tulcin
JUGASTRU
Iampol
SOROCA
Soroca
BALTA
Balta
RĂBNIŢA
Răbniţa
GOLTA
Golta
Bălţi
BĂLŢI
ORHEI
Orhei
Ananiev
ANANIEV
DUBĂSARI
Dubăsari
BEREZOVCA
Berezovca
IAŞI
Iaşi
NEAMŢ
Piatra Neamţ
Roman
ROMAN
VASLUI
Vaslui
Huşi
FĂLCIU
LĂPUŞNA
Chişinău
Tiraspol
TIRASPOL
Tighina
TIGHINA
ODESSA
OCEACOV
Oceacov
Odessa
OVIDIOPOL
Ovidiopol
CETATEA ALBĂ
Cetatea Albă
BIHOR
Beiuş
CLUJ-TURDA
Turda
Arad
ARAD
ALBA
Alba Iulia
Blaj
TÂRNAVA MICĂ
Sighişoara
TÂRNAVA MARE
Bacău
BACĂU
TECUCI
TUTOVA
Bârlad
COVURLUI
CAHUL
Cahul
Timişoara
TIMIŞ-TORONTAL
Lugoj
SEVERIN
Deva
HUNEDOARA
Sibiu
SIBIU
Făgăraş
FĂGĂRAŞ
Braşov
BRAŞOV
PUTNA
Focşani
Tecuci
RÂMNICU SĂRAT
Râmnicu Sărat
Galaţi
ISMAIL
Ismail
Chilia Nouă
CHILIA
Oraviţa
CARAŞ
Târgu Jiu
GORJ
Râmnicu Vâlcea
VÂLCEA
MUSCEL
Câmpulung
ARGEŞ
Târgovişte
PRAHOVA
Ploieşti
BUZĂU
Buzău
Brăila
BRĂILA
Tulcea
TULCEA
Turnu Severin
MEHEDINŢI
Craiova
DOLJ
Caracal
ROMANAŢI
OLT
Slatina
Piteşti
DÂMBOVIŢA
Bucureşti
ILFOV
IALOMIŢA
Călăraşi
VLAŞCA
Giurgiu
TELEORMAN
Turnu Măgurele
CONSTANŢA
Constanţa
Nistru
Prut
Siret
Bug
Tisa
Someş
Mureş
Olt
Dunărea

Prizonieri români escortați de forțele sovietice, după încheierea bătăliei pentru Stalingrad (U.R.S.S., februarie 1943)

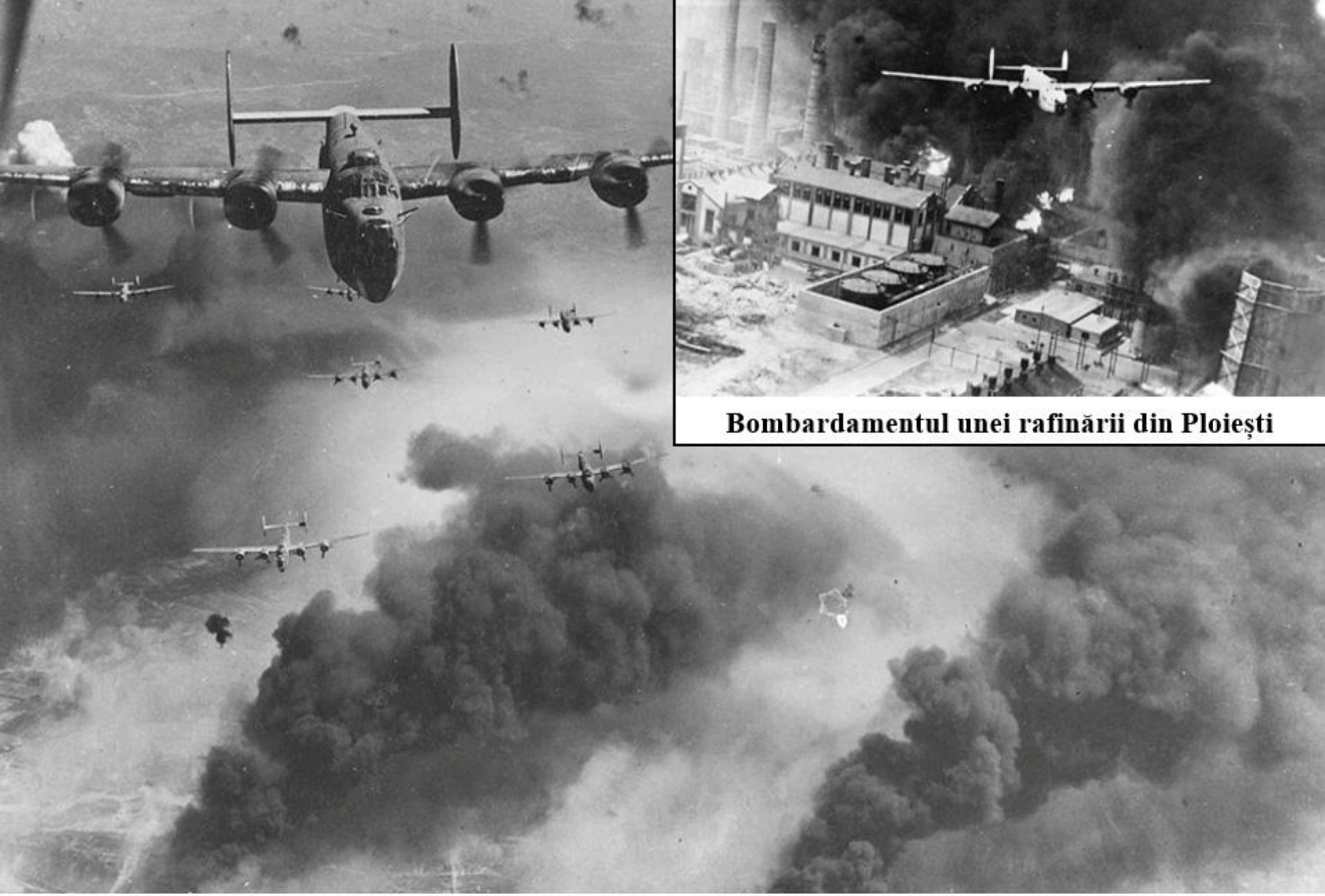

Bombardamentul unei rafinării din Ploiești

Operațiunea *Tidal Wave*: bombardiere americane B-24 Liberator deasupra rafinăriilor de la Ploiești (1 august 1943)

Bucureștiul devastat după bombardamentele Aliaților (4 aprilie 1944)

De la războiul din Est la campania din Vest

23 august 1944 - mareșalul Ion Antonescu a fost arestat și România s-a alăturat forțelor Aliate.
23 august 1944, ora 22:00 - la București, a fost difuzată *Proclamația regelui către țară*, prin care s-a anunțat sfârșitul dictaturii antonesciene și ieșirea României din războiul împotriva Aliaților.
12 septembrie 1944 - la Moscova (Federația Rusă), delegația română a semnat Convenția de armistițiu cu Aliații: România a fost considerată stat învins, fiind obligată să întrețină armata sovietică de ocupație și să participe la războiul împotriva Germaniei cu 12 divizii; anularea Dictatului de la Viena; frontiera româno-sovietică a fost fixată pe râul Prut.
23 august-25 octombrie 1944 - teritoriul românesc a fost eliberat de sub controlul forțelor germane și maghiare: București și nord-vestul Transilvaniei, până la Carei și Satu-Mare.
25 octombrie 1944-8 mai 1945 - în Ungaria, Cehoslovacia și Austria, forțele românești s-au luptat cu cele germane ⇒ aproximativ 170.000 de soldați și 1 miliard de dolari pierderi.
1 iunie 1946 - execuția *„lotului Antonescu”* pentru crime de război: Ion Antonescu (conducătorul statului); Mihai Antonescu (Ministrul afacerilor străine); Gheorghe Alexianu (guvernatorul Transnistriei); Constantin Z. (”Piki”) Vasiliu (comandantul Jandarmeriei).
10 februarie 1947 - la Paris (Franța), s-a semnat Tratatul de pace: România a plătit despăgubiri de război U.R.S.S.-ului (300 milioane de dolari) și i s-a returnat nord-vestul Transilvaniei.

Mihai I

„PROCLAMAȚIA CĂTRE ȚARĂ A MAJESTĂȚII SALE REGELUI

ROMÂNI,

În ceasul cel mai greu al istoriei noastre, am socotit în deplină înțelegere cu Poporul Meu, că nu este decât o singură cale pentru salvarea Țării de la o catastrofă totală: ieșirea noastră din alianța cu puterile Axei și imediata încetare a războiului cu Națiunile Unite.

ROMÂNI,

Un nou Guvern de Uniune Națională a fost însărcinat să aducă la îndeplinire voința hotărâtă a Țării de a încheia pacea cu Națiunile Unite. România a acceptat armistițiul oferit de Uniunea Sovietică, Marea Britanie și Statele Unite ale Americii. Din acest moment încetează lupta și orice act de ostilitate împotriva armatei sovietice, precum și starea de război cu Marea Britanie și Statele Unite. Primiți pe soldații acestor armate cu încredere. Națiunile Unite ne-au garantat independența Țării și neamestecul în treburile noastre interne. Ele au recunoscut nedreptatea dictatului de la Viena, prin care Transilvania ne-a fost răpită.

ROMÂNI,

Poporul nostru înțelege să fie singur stăpân pe soarta sa. Oricine s-ar împotrivi hotărârii noastre liber luate și care nu atinge drepturile nimănui este un dușman al Neamului nostru. Ordon Armatei și chem Poporul să lupte prin orice mijloace și cu orice sacrificii împotriva lui. Toți cetățenii să se strângă în jurul Tronului și al Guvernului pentru salvarea Patriei. Cel care nu va da ascultare Guvernului se opune voinței poporului și este un trădător de Țară.

ROMÂNI,

Dictatura a luat sfârșit și cu ea încetează toate asupririle. Noul Guvern înseamnă începutul unei ere noi în care drepturile și libertățile tuturor cetățenilor Țării sunt garantate și vor fi respectate.
Alături de armatele aliate și cu ajutorul lor, mobilizând toate forțele Națiunii, vom trece hotarele impuse prin actul nedrept de la Viena pentru a elibera pământul Transilvaniei noastre de sub dominația străină.

ROMÂNI,

De curajul cu care ne vom apăra cu armele în mână independența împotriva oricărui atentat la dreptul nostru de a ne hotărî singuri soarta depinde viitorul Țării noastre.
Cu deplină încredere în viitorul Neamului Românesc să pășim hotărâți pe drumul înfăptuirii României de mâine, a unei Românii libere, puternice și fericite.”

MIHAI I
Regele României

MINISTERUL AFACERILOR STRĂINE

CONVENȚIE DE ARMISTIȚIU

ÎNTRE GUVERNUL ROMÂN PE DE O PARTE ȘI GUVERNELE UNIUNII SOVIETICE, REGATULUI UNIT ȘI STATELOR UNITE ALE AMERICEI PE DE ALTĂ PARTE

ÎN LIMBILE ROMÂNĂ, RUSĂ ȘI ENGLEZĂ

BUCUREȘTI
1944

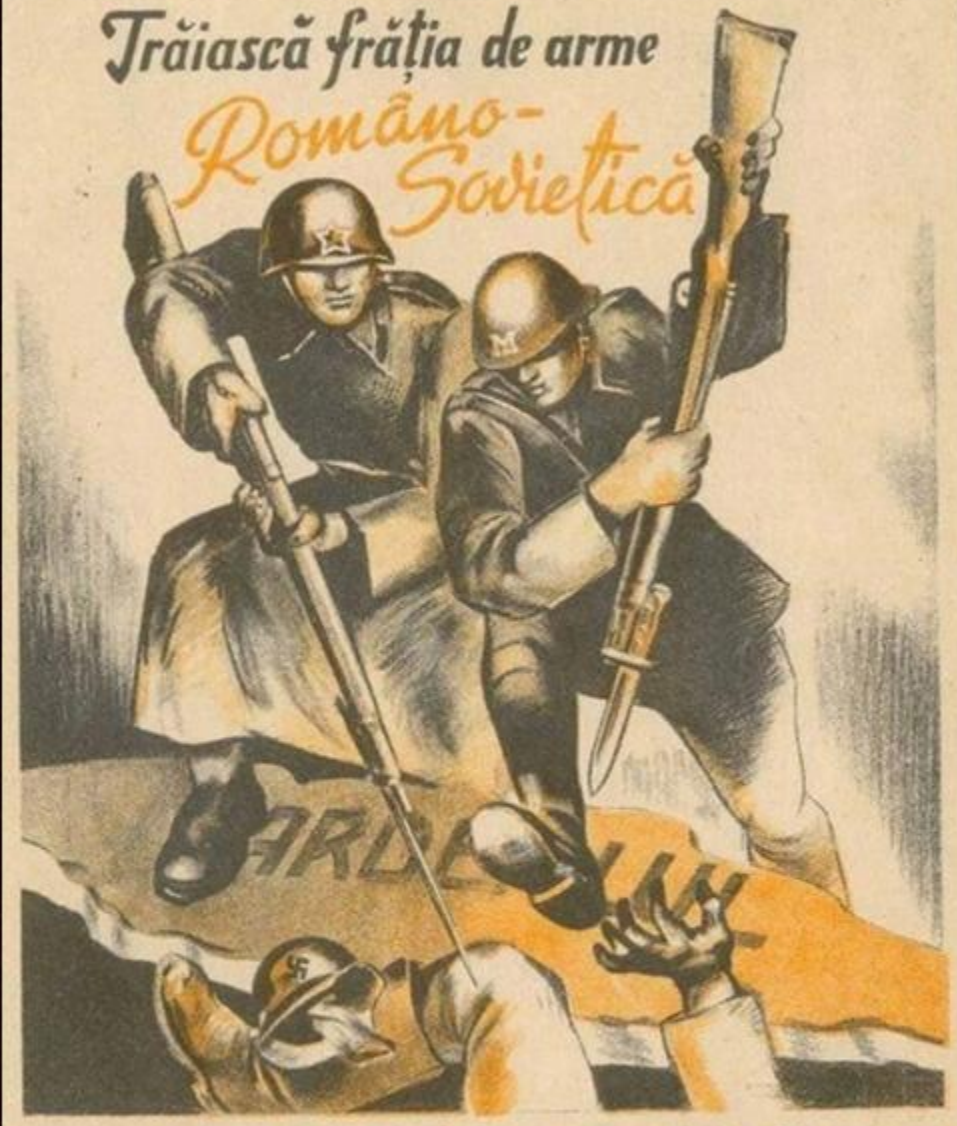

ARMATA ROMÂNĂ
ALĂTURI DE
GLORIOASA ARMATĂ ROȘIE
luptă pentru nimicirea hitlerismului cotropitor

Germania
Polonia
U.R.S.S.
Austria
Cehoslovacia
Ungaria
România
Iugoslavia
Praga
Pardubice
Karlovy Vary
Jihlava
Brno
Ostrava
Katowice
Cracovia
Banska Byztrica
Kosice
Trencin
Nitra
Bratislava
Viena
Esztergom
Budapesta
Szekesfehervar
Pecs
Szolnok
Seghed
Oradea
Cluj
Târgu Mureș
Carei
Satu-Mare
Arad
Timișoara
Brașov
București
Belgrad
Ofensiva Aliată în România, Ungaria și Cehoslovacia (august 1944-mai 1945)
Avansul armatelor sovietice
Avansul armatelor române
Avansul trupelor cehoslovace
Armate germane și ungare

Executarea *„lotului Antonescu”* pentru crime de război (de la dreapta la stânga): Ion Antonescu, conducătorul statului, Mihai Antonescu, viceprim-ministru, Gheorghe Alexianu, guvernatorul Transnistriei, și Constantin Vasiliu, comandantul Jandarmeriei (1 iunie 1946)

Urmări

România a pierdut 57.244 km^2 din teritoriul național (19.36%) și 4.074.000 locuitori (20.44%).

Statul român a intrat în sfera de influență sovietică ⇒ instaurarea regimului comunist (1947-1989).

Harta administrativă a României în mai 1945
Frontieră de stat
Limită de judeţ
SĂLAJ Nume de judeţ
Limită de circumscripţie administrativă
Capitala României, municipiu reşedinţă de judeţ
Municipiu reşedinţă de judeţ
Oraş reşedinţă de judeţ
Cluj Reşedinţă de circumscripţie administrativă
Piteşti
UNIUNEA SOVIETICĂ
UNGARIA
IUGOSLAVIA
BULGARIA
Marea Neagră
Tisa
Someş
Nistru
Bug
Prut
Siret
Mureş
Olt
Dunărea
DOROHOI
Dorohoi
RĂDĂUŢI
Rădăuţi
Suceava
Botoşani
BOTOŞANI
SUCEAVA
Câmpulung Moldovenesc
CÂMPULUNG
Fălticeni
BAIA
IAŞI
Iaşi
Sighet
MARAMUREŞ
Satu Mare
SATU MARE
SĂLAJ
Zalău
SOMEŞ
Dej
NĂSĂUD
Bistriţa
Oradea
BIHOR
CLUJ
Cluj
MUREŞ
Târgu Mureş
TURDA
Turda
NEAMŢ
Piatra Neamţ
Roman
ROMAN
VASLUI
Vaslui
Huşi
FĂLCIU
CIUC
Miercurea Ciuc
BACĂU
Bacău
TUTOVA
Bârlad
TECUCI
Tecuci
COVURLUI
Galaţi
Arad
ARAD
ALBA
Alba Iulia
Blaj
TÂRNAVA MICĂ
ODORHEI
Odorhei
Sighişoara
TÂRNAVA MARE
Timişoara
TIMIŞ-TORONTAL
Deva
Lugoj
SEVERIN
HUNEDOARA
Sibiu
SIBIU
Făgăraş
FĂGĂRAŞ
Sfântu Gheorghe
TREI SCAUNE
BRAŞOV
Braşov
PUTNA
Focşani
Râmnicu Sărat
RÂMNICU SĂRAT
Brăila
BRĂILA
Tulcea
TULCEA
CARAŞ
Oraviţa
GORJ
Târgu Jiu
Râmnicu Vâlcea
VÂLCEA
Câmpulung
MUSCEL
ARGEŞ
PRAHOVA
Ploieşti
BUZĂU
Buzău
Târgovişte
DÂMBOVIŢA
Piteşti
Turnu Severin
MEHEDINŢI
OLT
Slatina
Craiova
DOLJ
Caracal
ROMANAŢI
Bucureşti
ILFOV
IALOMIŢA
Călăraşi
Constanţa
CONSTANŢA
VLAŞCA
Giurgiu
TELEORMAN
Turnu Măgurele

BIBLIOGRAFIE

1. Soare, Aurel Constantin, Cojocaru, Daniela Ana, Grozav, Gabriel, Pavelescu, Alina, *Istorie: Manual pentru clasa a VIII-a*, Editura Art Klett, București, 2020.
2. Stoica, Stan (coordonator), Bălușoiu, Valentin, Becheru, Dragoș Sebastian, Bilcea, Valentina, Bondar, Ancuța, Grecu, Maria, *Istorie: Manual pentru clasa a VIII-a*, Editura CD Press, București, 2020.
3. Gheorghe, Maria Mariana, Săvuță, Irina Ema, *Istorie: Manual pentru clasa a VIII-a*, Editura Litera, București, 2020.
4. Bărbulescu, Mihai, Deletant, Dennis, Hitchins, Keith, Papacostea, Șerban, Teodor, Pompiliu, *Istoria României*, Editura Corint Educațional, București, 2014.
5. Constantiniu, Florin, *O istorie sinceră a poporului român*, Editura Univers Enciclopedic Gold, București, 2008.
6. Hitchins, Keith, *România: 1866-1947*, Editura Humanitas, București, 2017.
7. Guida, Francesco, *România în secolul XX*, Editura Cartier, Chișinău, 2019.
8. Guida, Francesco, *Cealaltă jumătate a Europei: de la Primul Război Mondial până în zilele noastre*, Editura Humanitas, București, 2023.
9. Duțu, Alesandru, *Armata română în război (1941-1945)*, Editura Enciclopedică, București, 2016.
10. Hillgruber, Andreas, *Hitler, regele Carol și mareșalul Antonescu: relațiile româno-germane (1938-1944)*, Editura Humanitas, București, 2007.
11. Imagini: Google Images (domeniul public).

😁 Vă mulțumim pentru atenție! 🎉

ȘCOALA COOL

EDUCAȚIE PRIN CONȚINUT